

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTON TOIMIALUEELLE

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 16.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7., 24.8., 22.9., 9.10., 23.10. ja 5.11.2020 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Aluehallintovirasto on 5.11.2020 antamallaan päätöksellä asettanut Vaasan sairaanhoitopiirin kuntien aluetta koskien yli 20 henkilön sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on voimassa ajalla 6.11.-30.11.2020.

Aluehallintovirasto on 23.10.2020 antamallaan päätöksellä asettanut Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Pirkanmaan ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirien alueilla yli 50 henkilön sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on voimassa ajalla 1.11.-30.11.2020.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla toimialueensa kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä.

Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 1.12.–31.12.2020.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätynyt sairastuneen hengitystie-eritteitä. Suomessa koronavirusepidemia on rauhoittunut verrattuna alkuvuoden tilanteeseen, mutta edelleen on olemassa uhka epidemian uudelleen kiihtymisestä. Virus kiertää edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle. Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi ei ole vielä käytössä

rokotetta. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri. Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen covid-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:26). Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 18.11.2020 mukaan syksyn tämänhetkistä epidemiatilannetta kuvaavat alueellisten tilanteiden nopeat, aaltoilevat muutokset. Paikalliset tartuntaryppäät voivat muodostua ja kasvaa nopeastikin. Alueelliset, oikea-aikaiset ja riittävän kattavat toimet sekä nopea testaus ja tehokas tartunnanjäilytys ovat toistaiseksi hillinneet epidemian laajamittaista leviämistä Suomessa. Tartuntoja todetaan kuitenkin tällä hetkellä valtakunnallisesti, ja erityisesti pääkaupunkiseudulla ja Helsingin ja Uudenmaan (HUS) sairaanhoitopiirin alueella niin paljon, että epidemiatilanteen laajamittainen, äkillinen heikentyminen koko maassa on mahdollista. Koronavirus tarttuu varsinkin pitkäkestoisessa lähikontaktissa tehokkaasti. Sosiaalisiin tapahtumiin ei tule osallistua edes lieväoireisena vaan tulee välttää kontakteja muihin ihmisiin ja hakeutua mahdollisimman pian testiin. Jokainen voi omalla toiminnallaan hidastaa koronaviruksen leviämistä. Lähikontaktien vähentäminen on epidemiatilanteessa tärkeää myös terveille ihmisille. Vaikka epidemia Suomessa on tällä hetkellä pääosin kotoperäinen, Euroopan edelleen voimakkaasti heikentävä epidemiatilanne voi jatkossa vaikuttaa myös Suomen tilanteeseen. Suomessa syksyn aikana todettu tapausmäärien kasvu heijastelee muualla Euroopassa havaittua epidemian kiihtymistä, verrattuna kesän rauhalliseen tilanteeseen.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella sairaanhoitopiirien tilannetta on tarkasteltu sairaanhoitopiirien THL:n tilastointialustalle toimittamista tiedoista kahden viikon jaksolta 2.11.-15.11.2020.

Vaasan sairaanhoitopiirin alueelta ilmoitettu kahden viikon ilmaantuvuusluku on ollut 31,8/100 000 ja positiivisten testitulosten osuus testatuista 1,5 %. Nämä lukemat ovat suunnilleen puolittuneet verrattuna edelliseen kahden viikon jaksoon. Tartunnanlähde on voitu selvittää noin puolessa tapauksista. Vaasan seudun aiemmin huolestuttava

tartuntatilanne on rauhoittunut, sen sijaan uusia suurehkoja tartuntaryppäitä on ilmennyt osassa alueen muista kunnista. Pohjanmaan koronakoordinaatioryhmä on todennut alueen olevan hybridistrategian toimintasuunnitelman kriteeristön mukaisesti edelleen epidemian kiihtymisvaiheessa, ja voimassa on useita alueellisia suosituksia tartunnan torjuntaan.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueelta ilmoitettu kahden viikon ilmaantuvuusluku on ollut 12,9/100 000 ja positiivisten osuus testatuista 0,7 %. Tartunnanlähde on voitu selvittää 86 %:ssa tapauksista. Tartuntaryppäitä on esiintynyt monin paikoin, mutta toisaalta monessa sairaanhoitopiirin mittakaavassa suuremmassakin kaupungissa on tarkastelujaksolla selvitty kokonaan ilman tartuntoja. Alue on hybridistrategian perustasolla, mutta alueellisen työryhmän suosituksia tartunnan torjuntaan on voimassa.

Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueelta ilmoitettu kahden viikon ilmaantuvuusluku on ollut 24,5/100 000 ja positiivisten osuus testatuista 0,8 %. Nämä lukemat ovat kaksinkertaistuneet verrattuna edelliseen kahden viikon jaksoon, mutta suurin osa uusista tartunnoista on todettu Kruunupyyn kunnassa, jossa tartuntamäärät ovat nopeasti lisääntyneet. Tarkastelujakson jälkeen Keski-Pohjanmaan alueellinen COVID-19-viranomaistyöryhmä on muiden alueella voimassa olevien suositusten lisäksi antanut Kruunupyyn kunnan alueelle marraskuun jälkipuoliskon ajaksi vahvan suosituksen välttää yli 10 hengen aikuisten kokoontumisia. Suositus koskee myös perhepiirissä järjestettäviä tilaisuuksia. Sairaanhoitopiirin alueen kaikista tartunnoista on tartunnanlähde saatu selville. Alue on hybridistrategian perustasolla.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin alueelta ilmoitettu kahden viikon ilmaantuvuusluku on ollut 16,7/100 000 ja positiivisten osuus testatuista 0,5 %. Tartunnanlähde on voitu selvittää yli 60 %:ssa tapauksista. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin alueellinen pandemiaohjausryhmä on todennut alueen olevan edelleen hybridistrategian mukaisessa kiihtymisvaiheessa, ja voimassa on myös alueellisia suosituksia tartunnan torjuntaan.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alueelta ilmoitettu kahden viikon ilmaantuvuusluku on ollut 10,3/100 000 ja positiivisten testitulosten osuus testatuista 0,4 %. Tartunnanlähde on voitu selvittää yli 70 %:ssa tapauksista. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alueellinen tartuntatautien torjunnan johtoryhmä on todennut alueen olevan edelleen hybridistrategian mukaisesti perustasolla.

Aluehallintoviraston toimialueella pienehkö määrä Covid-19-potilaita on ollut sairaalahoidossa tarkastelujaksolla. Tätä päätöstä edeltävien tarkastelujaksoa tuoreempien ilmaantuvuuslukujen valossa Etelä-

Pohjanmaan tartuntaluvut ovat viikon aikana suunnilleen kaksinkertaistuneet. Suurin osa tartuntamäärän kasvusta liittyy Alajärven ja Soinin kuntien paikallisiin tilanteisiin. Näihin on puututtu kunnan toimeenpanemilla lyhytkestoisilla tartunnan torjunnan toimenpiteillä. Muiden sairaanhoitopiirien alueilla sairaanhoitopiirikohtaisten todettujen tartuntojen määrä on tällä hetkellä vakaa tai lievästi noususuuntainen. Sairaanhoitopiireistä saadun tiedon mukaan huomattava määrä jäljitetyistä tartunnoista on edelleen ollut peräisin perhepiiristä ja erilaisista yksityiselämän piiriin kuuluvista kontakteista, toisaalta myös esimerkiksi ulkomailta tuotujen tartuntojen osuus näyttäisi olevan kasvussa.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään. Siten tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä. Kun kokoontumisissa noudatetaan riittäviä turvaohjeita, voidaan tartunnan riskiä olennaisesti vähentää puuttuen kokoontumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin.

Tartuntatilanne Suomessa vaihtelee paikallisesti, ja eri alueiden ja paikkakuntien tilanne vaihtelee myös ajallisesti. Joukkoaltistumisia ja tautiryvästymiä on Suomessa lähes koko pandemian ajan esiintynyt epidemiologisesti erilaisilla alueilla. Ihmiset liikkuvat alueiden välillä paljon, ja etenkin suurempiin tapahtumiin saavutaan usein myös maakuntarajojen takaa ja eri puolilta maata. Lisäksi ulkomailta ja erityisesti muualta Euroopasta alueelle suuntautuva matkustaminen tulee lähiaikoina mahdollisesti lisääntymään, ja useimmissa muissa maailman maissa epidemiologinen tilanne on tällä hetkellä Suomen tilannetta huomattavasti huonompi. Tämän vuoksi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen suhteellisen rauhallinenkaan tilanne ei vielä mahdollista turvaohjeista luopumista.

Yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa osalta pidetään tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä, että turvallisuus voidaan varmistaa asiakasmäärien rajaamisen, turvaetäisyyksien ja hygieniaohjeistuksen avulla. Kuntien tekemillä päätöksillä on paikallisen tilanteen vaatiessa mahdollista tiukentaa tai täydentää aluehallintoviraston määräämiä rajoituksia. Jos epidemiologinen tilanne alueella olennaisesti muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstään uudestaan.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Laura Blåfield (puh. 0295 018 587, sähköposti laura.blåfield@avi.fi).

Ylijohtaja Marko Pukkinen

Aluehallintoylilääkäri Laura Blåfield

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Liite 2, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen kunnat

LÄNSI- JA SISÄ- SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 200, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi/lansi

Vaasan päätoimipaikka
Wolffintie 35

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston Vaasan päätoimipaikassa 31.12.2020 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Alueen kunnat ja kuntayhtymät

Toimialueen sairaanhoitopiirit, joita pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Pohjanmaan ja Sisä-Suomen poliisilaitokset

Toimialueen pelastuslaitokset

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslia, viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Maksutta

LÄNSI- JA SISÄ- SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 200, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi/lansi

Vaasan päätoimipaikka
Wolffintie 35

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

Tämä asiakirja LSSAVI/16409/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/16409/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pukkinen Marko 23.11.2020 08:40

Esittelijä Blåfield Laura 23.11.2020 08:28